

Neteisk, bet įvertink su meile

„Neteisk, kad nebūtum teisiamas“ – dažnai girdima frazė įvairiose krikščioniškose denominacijose. Ši frazė vartojama norint pasakyti, kad neįmanoma įvertinti žmonių. Sakoma „Tik po mirties išaiškės, kas su Dievu, o kas ne, nes niekas nežino, kas žmogaus viduje... Kas žino, kas teisinga?“

Religinis kitų žmonių gyvenimas laikomas asmenine sfera, uždrausta pašaliniam. Bet kokia asmens ar religinės grupės kritika, pataisymas, pastaba laikoma neleistinu įsibrovimu į „asmeninę erdvę“. Norime Jus pakviesti kartu paanalizuoti šias mintis Biblijos šviesoje.

Turinys

- 1 Įvertinti ir teisti
- 2 Apie mintį iš Mato evangelijos 6 skyriaus: „Neteisk, kad nebūtum teisiamas“
- 3 Įvertinimo reikšmė asmeniniuose santykiuose su Dievu
- 4 Įvertinimo reikšmė krikščionių bendruomenėje
- 5 Išvados

⚓ 1 Įvertinti ir teisti

Jėzus skatino žmones įvertinti:

„Kaip jūs manote? Vienas žmogus turėjo du sūnus. Kartą jis kreipėsi į pirmąjį, sakdamas: ‚Vaike, eik ir padirbėk šiandien vynuogyne‘. Šis atsakė: ‚Nenoriu‘, bet vėliau apsigalvojo ir nuėjo dirbti. Paskui tėvas kreipėsi į antrąjį sūnų tais pačiais žodžiais. Šis jam atsakė: ‚Einu, viešpatie‘, bet nenuėjo. Katras iš jų įvykdė tėvo valią?“ (Mt 21:28–31)

Jėzus pasakė ir minioms: „Matydami debesį, kylantį vakaruose, jūs tuoj pat sakote: ‚Ateina lietus‘, ir taip atsitinka. Pučiant pietų vėjui, jūs tvirtinate: ‚Bus karšta‘, ir taip iš tiesų esti. Veidmainiai! Jūs mokate išaiškinti, ką reiškia žemės ir dangaus išvaizda, tai kodėl gi neišsiaiškinate, šio laiko prasmės? Kodėl gi patys nenusprendžiate, kas teisu? (Lk 12:54–57)

Įvertinti kito poelgius ir gerai, ir naudinga, kad patys kažko išmoktumėte ir nedarytumėte tu pačių klaidų.

Jūsų klusnumas žinomas visur. Tad džiaugiuosi jums ir linkiu, kad išmanytumėte, kas gera, ir nesiveltumėte į blogį. (Rom 16:19)

Biblijoje galima perskaityti daug paskatinimų atsiversti, atgailauti ir priimti Dievo atleidimą. Priartėti prie Dievo neįmanoma neatsisakius blogio. O kaip atgailauti, pirma neįvertinus, kas blogai? Todėl kiekvienas turėtų įvertinti save, kad priartėtų prie Dievo: koku keliu eina, siauru ar plačiu, nuo ko reikia atsiversti, ko atsisakyti savo gyvenime.

„Įeikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias į pražūtį, ir daug juo einančių. Kokie ankšti vartai ir koks siauras kelias į gyvenimą! Tik nedaugelis jį atranda“.

(Mt 7:13,14)

Bet nepajudinamai stovi Dievo pamatas su iškirštu įrašu: Viešpats pažįsta savuosius ir: Teatsitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris garbina Viešpaties vardą. (2 Tim 2:19)

Įvertinti turime stengtis ne tik savo asmeniniame gyvenime, bet ir padėti kitiems žmonėms įvertinti save, kaip tai darė krikščionys Korinte:

Jeigu visi pranašautų ir įeitu koks pašalinis ar netikintis, jis būtų visų išpėtas ir visų apkaltintas. Jo širdies slėpiniai taptų atverti, ir jis, puolęs veidu žemėn, pašlovintų Dievą ir išpažintų, jog Dievas iš tiesų yra jumyse. (1 Kor 14:24,25)

Taip pat savo broliams tikėjime:

Jei tavo brolis tau nusikalstų, eik ir bark jį prie keturių akių. Jeigu jis paklausys, tu laimėjai savo brolių. O jei nepaklausytų, pasiimk su savimi dar vieną ar du, kad visa byla remtųsi dviejų ar trijų liudytojų parodymais. Jeigu jis ir jų nepaklausytų, pranešk bažnyčiai. O jei nepaklus nė bažnyčiai, tebūnie jis tau kaip pagonis ir muitininkas. (Mt 18:15-17)

Žiūrėkite, broliai, kad kurio jūsų širdyje neužsimegztų netikėjimo piktybė, atitolinanti nuo gyvojo Dievo. Verčiau raginkite vieni kitus kasdien, – kol dar tebėra šiandien, – kad kurio iš jūsų neužkietintų nuodėmės klasta. (Hbr 3:12,13)

Kartais sakoma, kad nereikia žmonėms sakyti, kas blogai, nes jie patys tai supras laiko eigoje (Šv.Dvasia atvers). Tačiau Jokūbas rašė savo laiško 5 skyriuje (19 ir 20 eil.):

Mano broliai, jeigu kas iš jūsų nuklystų nuo tiesos ir kas nors jį atverstų, – težino, kad, sugrąžindamas nusidėjėlių iš klystkelių, išgelbės jo sielą nuo mirties ir uždengs daugybę nuodėmių.

(atgal į turinį)

2 Apie mintį iš Mato evangelijos 6 skyriaus: „Neteisk, kad nebūtum teisiamas“

Nors žmonės sako „neteisk“, bet iš tikrųjų teisia paslėpta forma (per apkalbas, šmeižtą, lyginimą vienu su kitais ir pan.). Nesako tiesiai, ką galvoja (kaip vertina), bet kalba kitiems už nugaros ar nutyli, augdamas veidmainiškume ir dvilypume. Kai nėra motyvacijos padėti kitam pasikeisti, net teisingas įvertinimas virsta negailestingu smerkimu. Biblijoje yra ne viena eilutė prieš teisuolišką ir fariziejišką teisimą (pvz. Mato 9:9-13; Luko 18:9-14 ir t.t.). Deja, dažnai jos klaidingai aiškinamos:

„Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami. Koku teismu teisiatė, tokiu ir patys būsite teisiami, ir koku saiku seikite, tokiu ir jums bus atseikėta. Kodėl gi matai krislę savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?! Arba kaip gali sakyti broliui: „Leisk, išimsiu krislę iš tavo akies“ kai tavo akyje rąstas?! Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o paskui pažiūrėsi, kaip išimti krislę iš brolio akies...“

(Mato 7:1-5)

Šiuos žodžius Jėzus sakė konkrečiam adresatui, kuris teisuoliškai pabrėžia kitų nuodėmes nepastebėdamas savo paties nusižengimų. Čia nieko nesakoma apie tai, kad neleidžiama ištraukti rakštį iš brolio akies. Jėzus smerkė būdą, kuriuo tai daroma, blogą nusistatymą. Jo tikslas buvo parodyti, kad mes turime matyti savo nuodėmes ne mažesnėmis negu kitų. Tai paskatinimas kritiškai save įvertinti, nusigręžti nuo savo pačių nuodėmių ir būti pajėgiam padėti artimui. Kad padėčiau kitam, turiu leisti, kad Dievas mane įvertintų. Turėti rakštį akyje niekam nemalonu, todėl manyti, kad rakštis, t.y. nuodėmė mano brolio akyje ne mano reikalas – prieštarauja krikščioniškai meilei.

(atgal į turinį)

✚ 3 Įvertinimo reikšmė asmeniniuose santykiuose su Dievu

Šiame nuodėmės sugadintame pasaulyje nėra nieko, kuo būtų galima pasikliauti be kruopštaus patikrinimo (2 Korintiečiams 11:14-15). Dievas iš savo malonės ir meilės atskleidė save per Jėzų bei iškėlė į viešumą blogį ir nuodėmę, kad žmonės pamatytų kelią pas Jį. Jėzus sakė:

Jei nebūčiau atėjęs ir jiems kalbėjęs, jiems kaltės nebūtų. O dabar jie neturi kuo pateisinti savo nuodėmės. Kas manęs nekenčia, nekenčia ir mano Tėvo. Jeigu nebūčiau tarp jų daręs darbų, kurių niekas kitas nėra daręs, jiems kaltės nebūtų. O dabar jie matė, ir vis tiek nekenčia ir manęs, ir mano Tėvo. (*Jono 15:22-24*)

Su Dievu tik tada galima gyventi, jei priimamas šis malonės pasiūlymas ir gyvenama tiesoje. Todėl ieškoti tiesos ir veikti pagal ją, atidengti melą ir susilaikyti nuo klaidingumo – būtinybė. Kur tai nepraktikuojama, kelias į amžinąjį gyvenimą lengvai pametamas.

Įeikite pro ankštus vartus, nes erdvūs vartai ir platus kelias į pražūtį, ir daug juo einančių. Kokie ankšti vartai ir koks siauras kelias į gyvenimą! Tik nedaugelis jį atranda. (*Mato 7:13-14*)

Žiūrėkite, kad nepražudytumėte, ką esate nuveikę, bet kad gautumėte visą užmokestį. Kas tik peržengia ribą ir nesilaiko Kristaus mokslo, neturi Dievo. Kas laikosi mokslo, tas turi ir Tėvą, ir Sūnų. (*2 John 8-9*)

Pavyzdžiui, tas, kuris ruošia patiekalą iš grybų, iš pradžių patikrina ar jie nuodingi, ar ne. Lygiai taip pat turime patikrinti dvasines tiesas prieš jas priimdami. Du žmonės, kurie pateikia priešingus ir prieštaraujančius teiginius apie tą patį reiškinį, negali abu būti teisūs, ar ne? Vienas asmuo tvirtina, kad galima atkristi nuo Dievo, o kitas, kad neįmanoma. Vienas sako, kad pragaras egzistuoja, o kitas, kad ne. Ar jie visi teisūs?

Galima būtų pateikti dar daug panašių prieštaraujančių pavyzdžių iš įvairių „krikščioniškų“ grupių doktrinų. Jos nėra tik abstrakčios teologinės diskusijos, tačiau įtakoja jų šalininkų gyvenimą. Ar tie prieštaravimai neverčia susimąstyti ir priimti tam tikrą sprendimą/poziciją, jei nuoširdžiai ieškom tiesos? Ar nebūtų natūralu klausti savęs, koks yra Dievas, kaip turėčiau gyventi pagal Jo valią, kas yra meilė ir kas yra tikras tikėjimas. Kaip atsakymą, mes randame Biblijoje daugybę kvietimų viską patikrinti ir įvertinti.

Negesinkite dvasios! Neniekinkite pranašavimų! Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite! Susilaikykite nuo visokio blogio!
(*1 Tesaloniečiams 5:19-22*)

„Sergėkitės netikrų pranašų, kurie ateina pas jus avių kailyje, o viduje yra plėšrūs vilkai.

Jūs pažinsite juos iš vaisių. Argi kas gali pasiskinti vynuogių nuo erškėčių ar figų nuo usnių?! Juk geras medis duoda gerus vaisius, o netikęs medis – blogus. Geras medis negali duoti blogų vaisių, o netikęs gerų. Kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, bus iškirstas ir įmestas į ugnį. Taigi jūs pažinsite juos iš vaisių“. (*Mato 7:15-20*)
(atgal į turinį)

⚓ 4 Įvertinimo reikšmė krikščionių bendruomenėje

Įvertinimas būtinai reikalingas meilei išreikšti. Norint artimui padėti priartėti prie Dievo, reikia apibūdinti jo ryšį su Dievu. Apibūdinti galime atsižvelgdami į jo gyvenimą ir darbus, nepraleisdami trūkumų, klaidų. Jeigu reikia, turėtume paskatinti atgailauti, kaip tai darė Jonas, Paulius ir kiti tikintieji. Deja, daug kas šiandien to nedaro, nes bijo konfliktų, bijo prarasti draugus ir dėl kitų priežasčių.

Žinoma, lengviau nekreipti dėmesio į kitų ir savo nuodėmes, nekelti konfliktų. Tokio lengvesnio kelio pasirinkimas privedė pirmo amžiaus krikščionių bendruomenes prie radikalių ir pražūtingų pasikeitimų:

- Krikščionis nebesidalino savo asmeniniu gyvenimu su savo tikėjimo broliais ir seserimis. Nebenatūralu tapo atsiverti vienas kitam ir taip išreikšti brolišką meilę. Nuo tada niekas negalėjo būti užtikrintas dėl savo brolio dvasinės būsenos – ar jis krikščionis, ar ne.
- Pastebimai sumažėjo perspėjimų ir bažnytinės drausmės. Susilpnėjo kova už šventumą. „Mažesnės“ (pvz. mintyse) nuodėmės liko nepastebėtos, o griežtesnius apribojimus bendruomenės taikė tik tiems, kurie stipriai nusidėjo (pavyzdžiui paleistuvavo).
- Perspėjimų, padaršinių, pasiruošimo išskirti užkietėjusius nuodėmiautojus trūkumas sudarė gerą dirvą nuodėmėms vešėti. Taip bažnyčioje pasidarė įmanoma gyventi pseudo-krikščionišką gyvenimą, tai yra: bendruomenėse įsimaišė netikri krikščionys ir netikintys.
- Asmenys, kurie mokėjo „greitai suktis“ ir turėjo gerus organizacinius sugebėjimus įsigijo autoritetą ir „vadovaujančią poziciją“ bendruomenėse. Kiti nebuvo pajėgūs kontroliuoti ar įvertinti tokių asmenų sprendimų ir veiksmų Dievo akivaizdoje. Aktyvūs bendruomenių nariai išoriškai sudarė gerą įspūdį ir kiti leido jiems veikti.
- Kaip viso to pasekmė, krikščionybė atsivėrė klaidingiems mokymams ir koncepcijoms apie Dievą. Bažnyčia nustojo būti pavyzdžiu, kuris teisia pasaulį ir kviečia šventam gyvenimui su Dievu.

Numatydamą šiuos pavojus, Biblija ragina mus prisiimti atsakomybę už savo brolius – juos drąsinti ir drausminti. Tokiu būdu galima, pagal Dievo valią, išlaikyti meilę, drausmę ir tyrumą bendruomenėse. Be aukščiau minėtų pavyzdžių, yra dar vienas:

Bet aš jums rašiau, kad nebendrautumėte su tuo, kuris vadinasi brolis, o yra ištvirkėlis, gobšas, stabmeldys, keikūnas, girtuoklis ar plėšikas. Su tokiu nesėskite už vieno stalo! Kam man teisti ne mūsiškius?! Argi ir jūs ne savuosius teisiatė? Tuos, kurie ne mūsiškiai, Dievas teis. Pašalinkite piktadarį iš savo pačių tarpo.
(*1 Korintiečiams 5:11-13*)

Šalia primygtino raginimo drąsinti brolius Biblijoje randame daug pavyzdžių kaip krikščionys sergėjo Bažnyčios, kuri yra „tiesos šulas ir atrama“ (1 Timotiejui 3:15) mokymą.

Aš žinau tavo darbus, tavo triūsą ir tavo ištvėrmę. Žinau, kad tu negali pakęsti piktųjų ir ištyrei tuos, kurie sakosi esą apaštalai, bet tokie nėra, ir radai juos esant melagius.
(*Apreiškimo 2:2*)

Keletą kartų Jėzus aiškiai kalbėjo apie tai, kas sulaiko žmones juo sekti (pvz. Mato 23:37–54 ir 19:16–22). Jei mes norime, kad kiti priartėtų prie Dievo, privalome patys sekti Jėzaus pavyzdžiu ir parodyti, kas sulaiko žmones sekti Jėzų, netgi jei tai vestų į konfliktus su kitais arba pasipriešinimą. (2 Timotiejui 4:14–15)

📌 5 Išvados

Įvertinimas, ateinantis iš troškimo žinoti tiesą, – dvasinės pagalbos žingsnis artimajam. Jei kažkas nenori pasakyti broliui, koks elgesys yra blogas Dievo akivaizdoje, – neduoda galimybės jam pasikeisti, kad priartėtų prie Dievo, t.y. užkerta kelią jam pažinti Dievą bei šventėti.

Iš visų aukščiau minėtų biblijinių pavyzdžių matyti, kad įvertinimas pats savaime nėra neigiamas terminas. Įvertinimas – svarbus pagrindas išreikšti krikščionišką meilę broliams ir visiems žmonėms. Todėl mintį iš Mato ev. galima būtų suprasti: „Neteisk, bet įvertink su meile“.

El.pašto adresas*

Žinutė:*

Pasi?sti

© 2022 www.krikscionys.info - All rights reserved.

Cituojamos eilutės, jei nenurodyta kitaip, iš Rubšio ir Kavaliausko Biblijos. Mes sutinkame su nuorodomis į mūsų svetainę. Šios svetainės turinys gali būti platinamas ar spausdinamas nepakeistos, pilnos formos. Bet koks kitoks turinio platinimas neleidžiamas be www.krikscionys.info raštinio leidimo